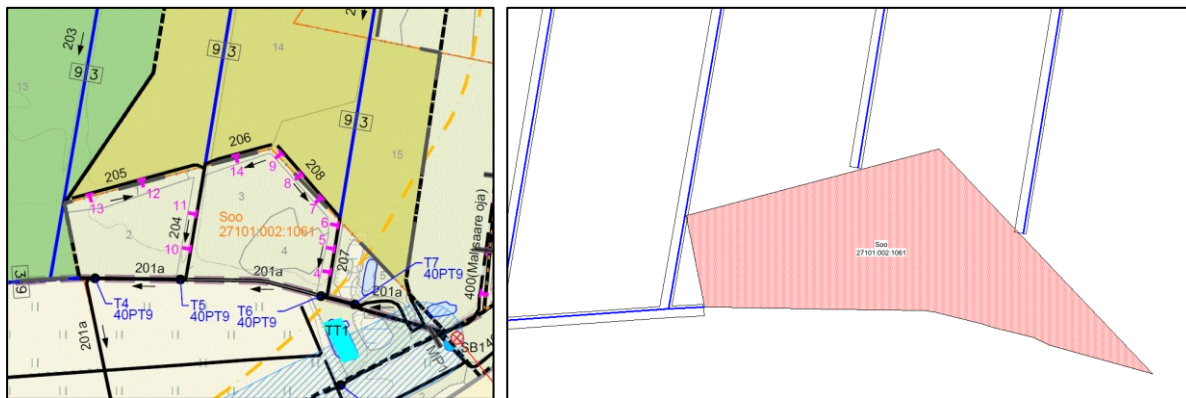

Lisa 1. Tähelepanekud

1. Palume täiendada projekti seletuskirja peatükki 7.1.3. vastavalt PTA maaparanduse ja maakasutuse osakonna peaspetsialisti Hillar Saariku 22.05.2024. a kõnele ja kirjale.
2. Soo kinnistul (27101:002:1061) on vähene puutumus rekonstrueeritavate kraavide trassiraie alaga ning rekonstrueeritavatest kraavidest suunatakse vesi läbi Soo kinnistu kraavide kraavi 201a. Soo kinnistu omanikuga ei ole projekt kooskõlastatud.

Aluseks võttes PTA 09.02.2023. a väljastatud projekteerimistingimused nr 6.1-1/7778 – eritingimused punkt 15 – *Töödeks eramaadel peab olema eramaa omaniku kirjalik kooskõlastus*. Seega ilma maaomaniku kirjaliku kooskõlastuseta ei saa lubada ka nii vähesel määral raietöid Soo kinnistul. Kuna vesi ehitiselt EH3 suunatakse kraavi 201a läbi Soo kinnistu, siis on kooskõlastamine maaomanikuga igal juhul vajalik. Soo kinnistu korrasolevatesse kraavidesse tuleb vältida setete edasikandumist ja rakendada settepuudmise meetmeid.

3. Ehitis EH4 – Kallissaare TP-37 (mps kood 6113440030011 ehitis 001)

Antud ehitis on kajastatud RMK lähteülesandes ja ehitisele on PTA väljastanud projekteerimistingimused. Samuti on ehitisel tehtud uurimistööd, mille tulemusel selgus, et „Eesvoolus 400 esineb üksikut lamapuitu, mis oluliselt vee äravoolu ei takista ning likvideerimist ei vaja. Voolusängi puhastada vaja ei ole. Muldel liigeldavuse parandamiseks tuleks likvideerida sinna kasvanud võsa.“ 05.01.2024. a toimunud koosoleku protokollis on punktis 2 toodud, et „Eesvoolu 400 ei puhasta. Korras.“

Uurimistööde aruande ja koosoleku protokollil alusel võib järeldada, et antud projektiga töid ehitisel EH4 ei tehta. Siiski on ehitist EH4 kajastatud projekti seletuskirja asukoha plaanil (lk 31) ja samuti uurimistööde peatükis.

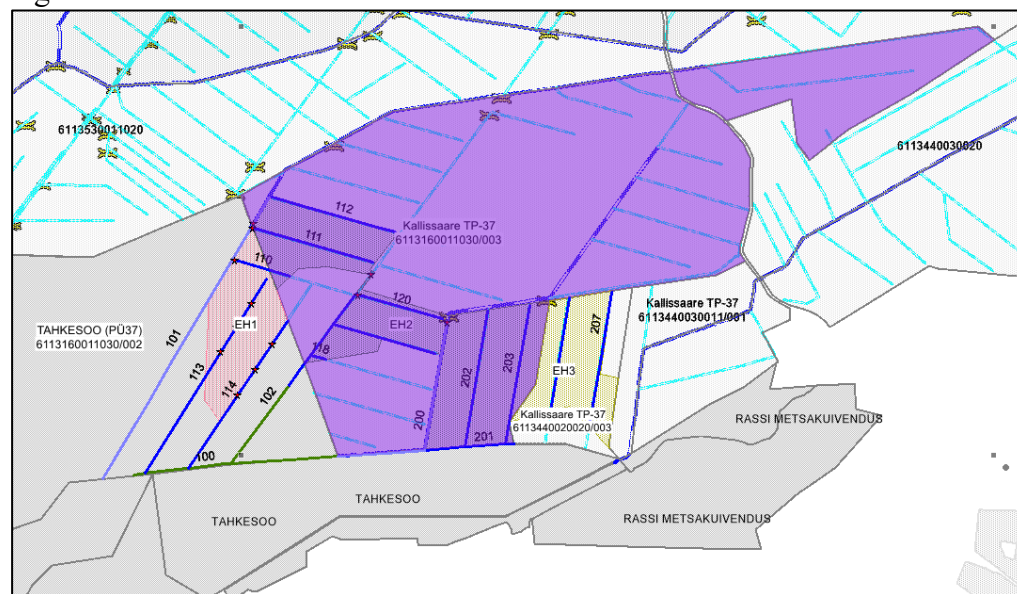
Segaduse vältimiseks palume lisada seletuskirja täpsustav info ehitise EH4 kohta.

4. Tabeli 1 üleschitus on sama RMK näidiskooseisus (2020) tooduga, kuid tundub, et kaduma on läinud tabeli veerg „Kokku“. Palume korrigeerida. (Tabelit 1 peab lisaks korrigeerima arvestades ka järgmiseid tähelepanekuid.)
5. Tabelis 8a on truupide T13 ja T14 asukohaks märgitud EH1, aga kas ei peaks olema EH2? Mis ehitisel asub truup T10 (vt järgmist punkti)? Kontrollida kõikide truupide asukohad ja selle alusel parandada andmed kõikides tabelites.

The map displays the Kallissaare TP-37 area, which is divided into three distinct environmental protection zones (EH1, EH2, and EH3). These zones are color-coded: EH1 is pink, EH2 is green, and EH3 is yellow. The zones are separated by blue lines, which likely represent water bodies or boundaries. The map also shows surrounding areas, including 'TAHKESOO (PÜ37)' to the west and 'RASSI METSAKUIVENDUS' to the east. Various numerical codes are associated with the zones and surrounding areas, such as '6113160011030/002' for TAHKESOO (PÜ37) and '6113440030011/001' for Kallissaare TP-37. The map includes a scale bar at the bottom left, indicating distances in meters (0, 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1000).

Ehitise EH1 (Tahkesoo (PÜ37)) kraavid algavad numbriga 1 ja nende asukoht tabelis 7 on märgitud EH1. Ehitise EH1 (Tahkesoo (PÜ37)) kraavidesse suubuvad osad ehitise EH2 (Kallissaare TP-37) kraavid. Ka nende kraavide numbrid algavad numbriga 1 ja tabelis 7 on ka nende asukohaks märgitud EH1 ehk Tahkesoo (PÜ37), kuigi need kraavid jäävad ehitisele EH2 ehk Kallissaare TP-37.

Kraavide andmed peavad saama korda, sest tabelis 1 peab kajastama õiged kraavide pikkused õige ehitise all.

2

7. Täiendada projekti seletuskirja ja projektplaani PTA väljastatud projekteerimistingimuste eritingimuste loetelus toodud nõuete alusel?

Erinõuete loetelu punkt 6. “ *Määrata projektiga kavandatud tegevuste elluviimisega kaasnevate mõjude levimise kaugus ning kanda see projektplaanile. Mõjuala määramisel tuleb arvestada lisaks tegevuse alale ka piirnevate aladega, lähtudes näiteks müra vm reostuse levikust, liikide/asurkondade territooriumide, rändeteede ulatusest jne.* “

Joonisele tuleb kanda kuivenduse mõjuala piir!

Projektlahend peab olema keskkonnale ohutu (ehitusseadustik § 8). Veendumusele jõudmiseks peab projekteerija lisaks muule välja selgitama kuivenduse mõjuala. Eelhinnangu andmiseks on PTA-l vajalik teada **kuivenduse mõjuala ulatust ja kuidas/mille alusel on projekteerija antud tulemuseni jõudnud. Vajalik on projekteerija mõttekäigu lahtiseletamine, millele tegevuse mõju hinnangu andmisel tuginetakse.**

8. Projektiga kavandatud tegevuste mõju Natura alale peab olema välistatud ja mõju puudumine põhjendatud!

Palume põhjalikumalt seletada mõju puudumist projektalaga piirnevatele Natura 2000 võrgustiku Saarlõhe loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele elupaigatüüpidele. Lisaks kirjeldada põhjalikumalt projektala lähedal asuvate elupaigatüüpide seisundit, esinduslikkust, mõjutegureid ja toitumist (nii allikasoo kui ka madalsoo toitumine on seotud põhjaveega). Lisaks pinnavee liikumise tõkestamise seletusele (pinnaspaisud, -vallid), palume põhjalikult kirjeldada ka projektiga kavandatud tööde mõju põhjaveele ning analüüsida korrastatud kraavide põhjakõrgustest lähtuvalt kuivenduse mõju ulatust Kallissaare soole. Kallissaare soo valgala peab olema täielikult välistatud mõju veerežiimile, sh ka põhjaveele.

Projekti seletuskirjas viidatud ja Saarlõhe maastikukaitseala kaitsekorralduskavas (koostatud 2012 kuni 2013) kirjeldatud veerežiimi taastamise võimalikkuse kirjelduses ei ole ilmselt arvestatud vahetus läheduses kuivenduskraavide rekonstrueerimisega. Palume põhjendatud seletust, kas ümbritseval alal kraavide korrastamine takistab madalsoo veerežiimi taastumist.

9. Enne täiendatud/parandatud projekti uuesti saatmist PTA-le, kontrollida üle EELISest (Eesti looduse infosüsteem, Keskkonnaagentuur) värske info ja vajadusel korrigeerida selle alusel projekti. Täiendada RMK KMA.